

Mariakapel bestaat vijftig jaar

LIEROP – De Mariakapel in een van de oudste Lieropse gehuchten ‘Hersel’ bestaat vijftig jaar. De bevolking van Lierop wil dit historische feit niet onopgemerkt voorbij laten gaan. Zij zal op gepaste wijze herdenken, dat de Mariakapel gebouwd werd.

In het begin van de jaren vijftig kreeg pastoor A. Rubbens (1885-1962) te Lierop de gedachte om een Mariakapel te bouwen in de Herselse bossen. Dit plan heeft hij zelf niet meer kunnen realiseren. De beide Lieropse familie-gilden namen het initiatief over en in 1955 werd de kapel, toegewijd aan Maria ‘Koningin van de Vrede’, gebouwd. Een van de redenen voor de bouw was dankbaarheid. De bevolking van Lierop had in de Tweede Wereldoorlog relatief weinig te lijden gehad van oorlogsgeweld. De belangrijkste reden voor de bouw lag echter in de behouden terugkeer van zeventien Lieropse jonge mannen die naar Nederlands Oost-Indië waren uitgezonden om daar hun militaire dienstplicht te vervullen. Een aantal van deze Oud Indië-gangers, (zoals zij werden genoemd) was lid van een van de Lieropse familie-gilden, Sint Antonius Abt en Onze Lieve Vrouw der Zeven Weeën.

Goedkeuring

De gilden hadden al in een vroeg stadium een gemeentelijke vergunning voor het bouwen van de kapel. De gildenbroeders konden pas met de bouw beginnen, nadat de bisschop van ‘s-Hertogenbosch, Mgr. Mutsaerts zijn zegen (goedkeuring) hiervoor had gegeven. De goedkeuring kwam tot stand na een langdurige briefwisseling tussen de bisschop en de Lieropse pastoor Van Dal. De bisschop wilde dat de tekening van de kapel en een gipsmodel of foto’s van het te plaatsen Mariabeeld aan hem ter goedkeuring zou worden voorgelegd. Tevens moest worden verklaard hoe de bouw van de kapel gefinancierd zou worden. Aan de goedkeuring voor de bouw was door de bisschop nog een belangrijke voorwaarde verbonden. De kapel met de grond waarop werd gebouwd, moest door de gemeente Someren worden overgedragen aan de parochie van de Heilige Naam Jezus in Lierop.

De bouw

Voor het verheven doel, de bouw van een Mariakapel, werd in Lierop een collecte gehouden. De eventuele ontbrekende meerkosten zouden gedragen worden door de beide gilden. De heer Kwacks, gemeentearchitect, maakte het ontwerp, speciaal afgestemd op de plaats van de kapel in een met dennenbomen begroeide omgeving.

De totale bouwkosten, inclusief het Mariabeeld, bedroegen 1200 gulden (550 euro). De collecte onder de Lieropse bevolking bracht 650 gulden op. De overige kosten, 550 gulden (250 euro), werden geleend bij de plaatselijke Boerenleenbank (nu Rabobank). Voor dit, in die tijd aanzienlijke bedrag, stonden namens het Gilde ‘Sint Antonius Abt’ garant de gildenbroeders: Wim Jansen, Matthijs van den Eijnden, Toon Daniëls, Grardje Berkers en Piet Meulendijks. Voor het Gilde ‘Onze Lieve Vrouw der Zeven Weeën’ waren dat Marinus Hurkmans, Thomas Bukkems, Toon Hesius, Toon Smits en Harrie Maas.

De bouwkosten konden laag gehouden worden door speciale bijdragen. Het bouwterrein en

benodigde hout werd door de gemeente Someren gratis beschikbaar gesteld. Het grond-, metsel- en timmerwerk werd geheel kosteloos uitgevoerd door de gildenbroeders. De stenen en dakpannen werden door Lieropse inwoners geschonken.

Het beeld van Onze Lieve Vrouw van de Vrede werd ontworpen en gemaakt door beeldhouwer A.J. Driessen uit Deurne. Dit stenen beeld stelt Maria voor als Koningin van de Vrede met een duif en palmtak. Het Mariabeeld is op een altaar geplaatst met in de voet een gedenksteen met de woorden:

Het volk, dat deze woon
hier bouwde.
Voor Maria hun moeder
ter eer.
Wil zijn kinderen doen
onthouden.
Haar gegeven bijstand
tekens weer.
Lierop, 5 juni 1955.

Boven in de voorzijde van de kapel staat geschreven:

“TOTA PULCRA ES MARIA”
dat wil zeggen
“GEHEEL SCHOON ZIJT GIJ MARIA”.

Overdracht:

De Lieropse Gilde hebben de kapel vijf en twintig jaar in eigendom gehad en voor het onderhoud gezorgd. Het was vanaf het begin de bedoeling geweest, op verzoek van de bisschop, de kapel over te dragen aan het kerkbestuur van de parochie ‘Heilige Naam Jezus’. Langdurige onenigheid over het “gebruik” van het offerblok was er de oorzaak van dat er in de eerste jaren geen overdracht kwam.

Pas in 1980 was het zover en droegen de gilden de kapel officieel over. Bij deze overdracht, die door slechte weersomstandigheden niet bij de kapel konden plaats vinden, werd er uitgeweken naar de koepelkerk. Bij deze plechtigheid waren naast de twee Lieropse gilde aanwezig het Sint Jorisgilde uit Someren-Dorp en het Sint Lambertusgilde uit Someren-Eind. Zij gaven door hun aanwezigheid nog meer luister aan de plechtigheden, die ook werd bijgewoond door de oud-Indiëgangers. Het Lieropse mannenkoor A Capella zorgde voor de muzikale opluistering.

Pastoor Keunen sprak als volgt: 25 jaar gelden werd hier in de Herselse bossen op initiatief van de beide Lieropse Gilden deze Mariakapel gebouwd, toegewijd aan “Maria, Koningin van de Vrede”. De gemeente schonk de grond, de bevolking bracht 650, = gulden bij elkaar, het bouwen werd uitgevoerd door de gildenbroeders, de stenen en dakpannen werden door

Lieropse mensen geschonken. Het ontwerp was van de gemeentearchitect te Someren, het Mariabeeld werd gemaakt door de heer Driessen uit Deurne. Met het geheel was een bedrag gemoeid van 1200, = gulden. Vandaag dragen de gildenbroeders deze kapel over aan de kerk van Lierop, met dien verstande, dat beide gilde zorg blijven dragen voor het onderhoud en eventuele herstelwerkzaamheden. Dat onderhoud vergeet helaas nog wel het een en ander, omdat er regelmatig vernielingen worden aangebracht door de jeugd. Ik hoop alleen dat dit niet gebeurt door de Lieropse jeugd. Ik vind het prachtig dat beide Gilden hier zo goed op elkaar ingespeeld zijn en dat ze broederlijk en eendrachtig samenwerken om de idealen van het Gildenbroederschap ook in onze tijd hooghouden.

Door middel van een oorkonde, ondertekend door pastoor H. Keunen, hoofdman M. Sijbers van het Gilde 'Sint Antonius Abt' en hoofdman P. Hurkmans van Gilde 'Onze Lieve Vrouw van het gilde de Zeven Weeën', werd de kapel officieel aan de parochie van de Heilige Naam Jezus te Lierop overgedragen.

Opknapbeurt

In 1992 onderging de kapel een flinke opknapbeurt. Dit bleek ook wel nodig te zijn. De gildenbroeders maakten nu waar, wat bij de overdracht in 1980 aan de Lieropse parochie was beloofd, namelijk: het beheren en onderhouden van de kapel. Door regen en wind was de heuvel waarop de kapel gebouwd was ver afgekalfd. De fundering was gedeeltelijk bloot komen te liggen. Ook het voeg- en schilderwerk waren aan een opknapbeurt toe. Besloten werd tot een grondige renovatie. Er kwam een nieuwe vloer, een nieuw plafond en nieuw hekwerk. Er werd opnieuw gestukadoord, de buitenzijde werd gereinigd en waar nodig opnieuw gevoegd. De gemeente Someren heeft een vijftiental vrachtwagens grond aangevoerd, waarmee de afgekalfde heuvel weer op sterkte is gebracht. De opgang naar de kapel werd zodanig verbeterd dat deze voor een ieder gemakkelijk bereikbaar is geworden.

Nieuw Mariabeeld

Het in 1955 door de Deurnese kunstenaar A.J. Driessen gemaakte Mariabeeld was door de tand des tijds sterk aangetast. Restauratie bleek niet zinvol. Besloten werd het beeld te vervangen. In samenspraak met enkele vertegenwoordigers van de oud-Indiëgangsters is een ander beeld aangekocht. Op zondag 6 september 1992 is de kapel, in aanwezigheid van de beide gilden en oud-Indiëgangsters, door pastoor Keunen ingezegend.

Nieuwe (oude) pannen

In 2003 heeft de kapel een nieuw dak gekregen. Omdat het dak van de kapel voorzien werd van oude Oud-Hollandse pannen, die veel minder stabiel liggen dan gewone dakpannen, waren stropoppen min of meer noodzakelijk. Die zorgen ervoor dat de pannen veel steviger liggen. De komende dertig jaar ligt er weer een goed dak op aldus gildenbroeder Jan van den Eijnden die zelf met zijn maat Piet Maas de stropoppen gemaakt heeft. Stropoppen worden nu alleen nog gemaakt door vrijwilligers. Het zijn handgemaakte rolletjes van stro die dan onder de traditionele pannen worden aangebracht. Hierdoor komen de pannen stabiel te liggen. Een opmerking van Jan van den Eijnden: “Het niet meer hebben van veel goede ‘pannenpoppers’ is niet het grootste gevaar voor de toekomst van het stropoppen maar de moeilijkheid om aan goed stro te komen.

Vandalisme

In de zomer van 2004 werd het Mariabeeld door vandalen nogal toegetakeld. De overheden van de beide gilden besloten het beeld te laten restaureren. De restauratie werd uitgevoerd door de heer Jan Aarts uit Vlierden. Na een afwezigheid van een viertal maanden werd het beeld van Maria weer teruggeplaatst op de plaats waar het thuis hoort “De kapel op Hersel”.

Afsluiting

De relatie tussen de beide Lieropse gilden en de Mariakapel is overig nog steeds nadrukkelijk aanwezig. Het terrein bij het kapelletje wordt door de gilden gebruikt voor het “Koningschieten” en reguliere wedstrijden met geweer en kruisboog. De schutsbomen bij de kapel spreken duidelijke taal. De gilden verhuisden hun schuttersactiviteiten in 1963, van de kom van het dorp naar de Herselse Bossen. In het dorp was het schieten te gevaarlijk geworden en de plaats dicht bij Maria bleek een gezegend alternatief.

Bronnen:

50 jaar gilden in Peelland,
Lierop ‘n Beeld van een Dorp,
Lierop... dat zijn wij allemaal samen,
Gilde van Sint Antonius Abt het jaar door
Archief Gilde van Sint Antonius Abt
Archief parochie Heilige Naam Jezus Lierop
Helmonds Dagblad / Eindhovens Dagblad

Huub H.F. Eikhof
Dekenschrijver Gilde van Sint Antonius Abt Lierop.

